

Türkiye-Kosova İlişkileri Bağlamında Sağlık Sektöründe Fırsatlar Çalıştayı Sonuç Raporu

Tarih: 27 Mayıs 2024

Yer: Prizren, Kosova

Giriş

Prizren’de, KTÜ Sağlık Yönetimi Bölüm Başkanı Sayın Prof. Dr. Sedat BOSTAN’ın kurucusu olduğu Türkiye Uluslararası Stratejik Sağlık Araştırma Merkezi Derneği (USSAM) ve Kosova Uluslararası Bilimsel Araştırma Vakfı (UBAV) iş birliğiyle “Türkiye-Kosova İlişkiler Bağlamında Sağlık Sektöründe İşbirliği Fırsatlar Çalıştayı” düzenlenmiştir. Çalıştayın amacı, Kosova sağlık sistemi ve sağlık alanındaki eğitim durumunun tanınması ve iki ülke arasında akademik boyutta sağlık alanındaki iş birliği fırsatlarını keşfetmek ve sağlık sistemlerinin gelişimine katkıda bulunmaktır.

İşbirliği ve Protokoller

Çalıştay, üniversiteler arası işbirliği, protokoller ve ikili işbirlikleri ele alınmıştır. Katılımcılar arasında tanışma sağlanmış ve mevcut Kosova sağlık sistemi hakkında Dernek Başkanı Sayın Dr. Ergin Kola tarafından bilgiler paylaşılmıştır.

Sağlık Sistemi Yapılanması

Çalıştayda, Kosova'nın sağlık bakanlığı yapılanması, sistemi ve taşra teşkilatı hakkında bilgiler verilmiştir. Sağlık sistemi yapılanmasının kuruluş aşamasından kısa bilgiler sunulmuş, ancak çalışılan yerlerdeki kesintilerin sağlık sistemine aktarılmadığına dikkat çekilmiştir.

Sağlık Hizmetleri ve İdari Durum

Çalıştayta, hastane masrafları, ödemeler ve sağlık hizmetlerinin genel durumu ele alınmıştır. Emekliler ve gazilerin ödeme yapmadığı, günlük hastane masraflarının 30 euro civarında olduğu, ilaç ödemelerinin %100 hastalar tarafından karşılandığı vurgulanmıştır. Ayrıca Türkiye-Kosova arasındaki sağlık ilişkilerine değinilerek, her yıl yaklaşık 100 hastanın Türkiye’ye getirilerek ücretsiz tedavi edildiği ve Türk sağlık haftasının düzenlendiği, bu haftada Türkiye’den giden hekimlerin Kosova’da hastalara hizmet verdikleri ve cerrahi operasyonlar yaptıkları ifade edilmiştir.

Sağlık Hizmetlerinin Yapılanması ve Teknolojik Gelişmeler

Oturumda, Kosova'daki hastane ve sağlık hizmetlerinin yapılanması ele alınmıştır. Toplamda 7 bölgede birer devlet hastanesi bulunduğu, belediyelere ait sağlık ocaklarının olduğu ve özel hastanelerin genellikle Priştine’de bulunduğu belirtilmiştir. Teknolojik gelişmelerin henüz yaygın olmadığı, ancak dijital dönüşüm sürecinin başladığı ifade edilmiştir.

Pandemi Dönemi ve Sağlık Sektörü Destekleri

Oturumda vurgulanan önemli bir konu, pandemi döneminde Türkiye ve Avrupa gibi ülkelerden gelen yardımların sağlık sektörünü desteklemesidir. İlaç, aşı ve diğer yardımlarla hastanelerin desteklendiği ve pandemi döneminde sağlık çalışanlarının olağanüstü bir şekilde çalıştığı belirtilmiştir.

Hekim Maaşları ve Bekleme Süreleri

Katılımcıları, doktor maaşlarının 2000-3000 euro civarında olduğunu ve hizmet sırası bekleme sürelerinin uzun olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum, sağlık sistemlerindeki bazı yapısal zorlukları ortaya koymaktadır.

Üniversiteler ve Sağlık Eğitimi

Kosova'da 7 devlet ve 3 köklü özel üniversitenin bulunması, ancak sağlık yönetimi bölümü açısından doğrudan bir bölüm olmaması ve denklik sorunları yaşanması ele alınmıştır. Bu durum, sağlık alanında eğitim ve uzmanlık programlarının geliştirilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır.

Hastalık Profili ve Sorunlar

Kosova'da, kalp rahatsızlıklarının en yaygın olduğu, kanser vakalarının arttığı ve ortalama ömrün AB ülkelerinden önemli ölçüde düşük seviyede olduğu belirtilmiştir. Bu noktada, kanser vakalarının artışında etkili olan faktörler tartışılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Çalıştayda elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Türkiye ve Kosova arasındaki sağlık iş birliğinin artırılması için daha fazla protokol ve ikili anlaşma yapılmalıdır.

Sağlık sisteminin yeniden yapısal olarak tasarlanması, teknolojik altyapısının güçlendirilmesi ve dijital dönüşüm sürecinin hızlandırılması gerekmektedir.

Sağlık hizmetlerine erişim ve kalite konusunda iyileştirmeler yapılmalıdır, özellikle ilaç temini ve hasta ödemeleri konusunda politika değişiklikleri düşünülmelidir.

Hekim göçünün önlenmesi ve sağlık personelinin motivasyonunun artırılması için çalışmalar yapılmalıdır.

Sonuç olarak, bu çalıştay raporu sağlık ve sağlık eğitimi alanında Türkiye ve Kosova arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi önermektedir. Katılımcılara ve organizatörlere teşekkür ederiz.

Katılımcı Listesi

1.	Kosova Uluslararası Bilimsel Araştırma Vakfı (UBAV) Başkanı Dr. Ergin Kola Kosovalı Katılımcılar
2.	Prof. Dr. Sedat Bostan/KTU
3.	Leyla Kahraman/ SDÜ
4.	Esmanur Armutlu/SDÜ
5.	Yaren Bayram/SDÜ
6.	Cansel Açıkgöz/SDÜ
7.	Semanur Boz/SDÜ
8.	Zeynep Orak/SDÜ
9.	Ebru Çalışkan/SDÜ
10.	Doç. Dr. Meltem Saygılı/Kırıkkale Ü.
11.	Salih İşler/SDÜ
12.	Onur Ökçe/SDÜ
13.	Fevzi Özalp/SDÜ
14.	Doç. Dr. Ahmet Kar/Kırıkkale Ü.
15.	Dr. Öğrencisi İlknur Kar/Sakarya Ü.
16.	Öğr. Gör. Ramazan Rüçhan Kaya/Uşak Ü.
17.	Dr. Öğrencisi Tuğçe Kaya/SDÜ
18.	Dr. öğr. Üyesi Betül Akalın/SBÜ
19.	Prof. Dr. Arzu İrban/SBÜ
20.	İbrahim Türkmen
21.	Hörü Türkmen
22.	Duygu Türkmen
23.	Prof. Dr. Ahmet Alver/KTU
24.	Doç. Dr. Aydan Yüceler/Necmettin Erbakan Ü.
25.	Ümmühan Yalçiner/ Necmettin Erbakan Ü.
26.	Prof. Dr. Şerife Didem KAYA/ Necmettin Erbakan Ü.
27.	Prof. Dr. Buğra Kaya/ Necmettin Erbakan Ü.
28.	Dr. öğrencisi Ferit Sevim/KTU
29.	Dr. Öğr. Üyesi Osman Şenol/KTU
30.	Öğr. Gör. Burak Sayar/BEÜ
31.	Prof. Dr. Belma Keklik/SDÜ
32.	Prof. Dr. Yunus Emre ÖZTÜRK/ Selçuk Ü.
33.	Dr. Öğrencisi Sukan KIRAN/SDÜ
34.	Dr. Öğrencisi Dilek ALAY/SDÜ
35.	Prof. Dr. Sevilay Hintistan/KTÜ
36.	Doç. Dr. Songül Aktaş/KTÜ
37.	Zeki Berkay Meskan/SDÜ
38.	Nurullah Ufuk Kaygısız/SDÜ
39.	Muhammet Ali Demiret/SDÜ